

Tema pedagoške radionice: Temeljni pojmovi komunikacije

Razredni odjel: od 4. do 6. razreda osnovne škole

Odgojno-obrazovno područje: Zdravstveni odgoj

Modul - Prevencija nasilničkog ponašanja

Područje - Životne vještine

Ključni pojmovi: Komunikacija, jezična komunikacija, nejezična komunikacija, govor prihvatanja i govor odbijanja

Cilj radionice: Spoznati što je komunikacija i kakva može biti (jezična i nejezična) te osvijestiti važnost govora prihvatanja u komunikaciji

Ishodi radionice:

- učenici svojim riječima opisuju što je komunikacija
- učenici razlikuju vrste komunikacije (jezična i nejezična) te ih imenuju
- učenici prepoznaju znakove nejezične komunikacije (izrazi lica, kretnje, držanje tijela)
- učenici povezuju izraze lica i posturu tijela s određenim unutarnjim stanjima i emocijama čovjeka
- učenici razlikuju pozitivnu i negativnu komunikaciju
- učenici razlikuju prihvatanja i govor odbijanja
- učenici prepoznaju važnost primjenjivanja jezika prihvatanja u svakodnevnoj komunikaciji

Oblici rada: grupni rad, rad u paru, individualan rad

Metode rada: razgovor, izlaganje, demonstracija, rad na tekstu, pisanje, izvješćivanje

Evaluacija: na kraju sata na panou (u prilogu)

Potreban materijal /sredstva: manja loptica, samoljepive naljepnice u 3 različite boje, papir u boji, ploča, kreda, kartice s licima koje izražavaju razne osjećaje, kartice s rečenicama govora prihvatanja i govora odbijanja, post-it papirići, računalo, power point prezentacija, projektor, platno

Literatura korištena za pripremu pedagoške radionice:

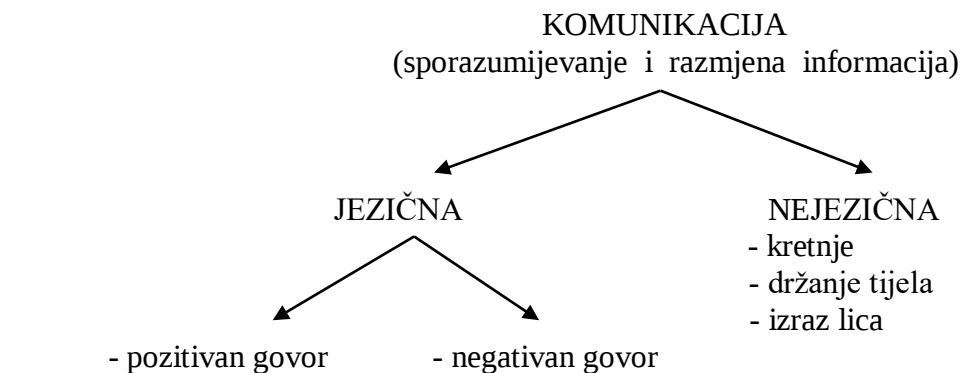
- Kurikulum zdravstvenog odgoja
- Zdravstveni odgoj - priručnik za učitelje i stručne suradnike u OŠ; MZOS i AZOO, Zagreb, 2013.
- Priručnik za sigurno i poticajno okruženje u školama; UNICEF Hrvatska, Zagreb, 2007.
- Budimo prijatelji - priručnik odgoja za nenasilje i suradnju, (M. Uzelac, L. Bogнар, A. Bagić), Mali korak, Zagreb, 2000.
- Za Damire i Nemire – vrata prema nenasilju (M. Uzelac), Mali korak, Zagreb, 2004.
- Vježbanje životnih vještina (J. Bićanić), Alineja, Zagreb, 2001.
- Reci što osjećaš – poticanje emoc. i soc. razvoja učenika (J. Relja), Profil, Zagreb, 2012.

Tijek rada u radionici: Uvod - Središnji dio - Završni dio

TIJEK RADIONICE (artikulacija)	Metode, oblici rada, sredstva i pomagala
UVOD ..... 10 min - Pozdravljam učenike - Podsjećam učenike na pravila rada u pedagoškoj radionici (dignemo ruku kad želimo nešto reći, dok jedan govori-ostali slušaju, svatko ima pravo reći dalje, svatko ima pravo izraziti svoje mišljenje, bez ruganja i omalovažavanja) - Upoznajem učenike s pravilima igre „KOME PRIPADAM?“ koju ćemo odigrati (kao uvod u temu). To je igra u kojoj učenici (kroz neverbalnu komunikaciju) moraju otkriti kome pripadaju. Svakom od učenika na čelo lijepim naljepnicu jedne od triju boja (crvene, zelene ili plave) tako da ih oni ne mogu vidjeti niti znati kojoj boji pripadaju, a na različita mjesta učionice lijepim krugove jedne od tih triju boja. Učenici trebaju ne koristeći govor, ali komunicirajući s ostalim učenicima, otkriti kojoj boji pripadaju te otići do kruga svoje boje. Igra je gotova kad svi učenici pronađu svoju boju. NAJAVA TEME - Nakon odigrane igre sjedamo opet u krug te pitam učenike kako su se osjećali tokom igre; je li im bilo teško sporazumjeti se bez govora; kako su ipak uspjeli pronaći svoju boju? - Pitam učenike znaju li kako se još može reći sporazumijevanje (komunikacija) i kako bi definirali komunikaciju (razmjenjivanje informacija). - Uz slajd power point prezentacije pod nazivom KOMUNIKACIJA najavljujem temu. (Danas ćemo govoriti o dvije vrste komunikacije, a vi ćete kroz razne igre otkriti koje su i koliko su važne u životu.) GLAVNI DIO.....25 min - Pitam učenike kakvu su komunikaciju koristili u prethodnoj igri (komunikacija bez riječi – nejezičnu komunikaciju). - Osim komunikacije bez riječi kakva još komunikacija može biti? (komunikacija govorom/riječima - jezična komunikacija). - Razgovaramo o jezičnoj i nejezičnoj komunikaciji. - Govorim učenicima da će u svakodnevnom govoru možda naići na izraze verbalna i neverbalna komunikacija. Objašnjavam značenje izraza verbalan i podsjećam ih da smo izraz verbalan koristili prilikom radionice o vrstama nasilja među djecom (verbalno nasilje).	- izlaganje - objašnjavanje, demonstracija, praktično izvođenje igre - naljepnice u crvenoj, zelenoj ili plavoj boji - veći papir u crvenoj, zelenoj i plavoj boji - razgovor - prikazivanje slajda - razgovor - objašnjavanje

Pisana priprema za provedbu pedagoške radionice

- Na ppt slajdu na riječ komunikacija nadovezujem strelicama izraze. jezična komunikacija i nejezična komunikacija. - Objašnjavam značajke nejezične komunikacije: kretnje, držanje tijela, izrazi lica te ih i demonstriram na sebi. - Na ppt slajdu ispod pojma nejezična komunikacija prikazujem izraze: kretnje, držanje tijela, izrazi lica - Najavljujem igru „LICA OSJEĆAJA“ i objašnjavam pravila. Svi sjedimo u krugu. Na podu u sredini kruga nalazi se špil kartica sa slikama lica (smajlicima) koja izražavaju razne osjećaje (tugu, sreću, dosadu, ljutnju, zabrinutost, uvrijeđenost, strah, ponos). Dobacujem lopticu jednom djetetu i ono odlazi do sredine kruga, s vrha špila uzima jednu karticu s licem koje izražava neki osjećaj, zapamti osjećaj, karticu predaje meni te se vraća na mjesto i mimikom lica pokazuje taj osjećaj. Ostala djeca pogađaju koji je to osjećaj, a kad pogode, sva zajedno mimikom lica još jednom pokazuju taj osjećaj. Igra se nastavlja sve dok ima kartica. - Prokomentiramo igru te još jednom ponovimo koje su značajke nejezične komunikacije - Uvodim učenike u razgovor o jezičnoj komunikaciji. Pitam ih znaju li da riječi imaju moć, da riječi mogu ljude učiniti sretnima, ali i nesretnima, da riječima možemo povrijediti, ali i usrećiti ljude. Pitam učenike kako se osjećaju kad im netko kaže: „O, kako si to lijepo nacrtao, baš si nadaren!“ ili kad im netko kaže „Baš ti je ružan taj crtež, nikad ništa od tebe!“ Navodim učenike da shvate što je pozitivan, a što negativan govor i da jasno osjete razliku između njih. - Nastojim da učenici shvate kako sami mogu izabrati hoće li u komunikaciji s drugim ljudima koristiti pozitivan govor te da pozitivnim govorom usrećuju druge, ali i sebe. - Vježbamo upotrebu pozitivnog i negativnog govora kako bi učenici što jasnije osjećali razliku. Učenici trebaju smisliti, a zatim i izreći zamišljenoj osobi jednu pozitivnu rečenicu kojom bi ju usrećili, odnosno negativnu rečenicu kojom bi ju rastužiti. (Naizmjenično, dok se svi učenici u krugu ne izredaju.) - Nakon te vježbe upozoravam učenike da u životu postoje situacije u kojima nam se čini da ne možemo izreći pozitivnu rečenicu (na primjer kad smo ljuti na nekoga, kad nekome nešto zamjeramo ili se ne slažemo s nekim), no čak i tada naš govor može biti pozitivan jer istu misao možemo izreći na različite načine. Na primjer: Jedan učenik je drugome uzimao bez pitanja stvari iz pernice. Učenik čija je pernica može reći: „Idiote jedan, ne diraj moju pernicu!“ ili „Ne volim kad netko bez pitanja dira moje stvari jer ne znam gdje su kad mi zatrebaju. Ako ti nešto treba, pitaj me a ja ću ti posuditi.“ Pitam učenike koji je način govora bio pozitivan, a koji negativan.	- prikazivanje slajda - razgovor -objašnjavanje - prikazivanje slajda - objašnjavanje, demonstracija - praktično izvođenje igre - loptica, kartice s licima koje izražavaju osjećaje - razgovor - izlaganje - praktično izvođenje - izlaganje, razgovor

0

Pisana priprema za provedbu pedagoške radionice